

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 74/2017

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Β' ΤΜΗΜΑ)**

Συνεδρίαση της 23-03-2017

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Νικόλαος Μουδάτσος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Στέφανος Δέτσης, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη και Διονύσιος Χειμώνας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ.Π.Δ.Υ.Κ.Υ. Α.Α.Δ.Ε. Γ' 1042424 ΕΞ 2017/20-3-2017 έγγραφο της ΑΑΔΕ/ΓΔΟΥ/Δνση Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικού & Κτιριακών Υποδομών-Τμήμα Κτιριακών Υποδομών, το οποίο υπογράφεται από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Ερώτημα: Εάν το άρθρο 3§2 περ. β' του ν. 3130/2003 τυγχάνει εφαρμογής για την εκμίσθωση ακινήτου από την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ ΑΕ) για τη στέγαση της Φορολογικής και της Τελωνειακής Ακαδημίας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

Επί του εν θέματι ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ως εξής:

1. Στο ν. 3130/2003 (Α' 76) προβλέπεται, πλην άλλων, ότι οι δημόσιες υπηρεσίες στεγάζονται σε κτίρια ιδιοκτησίας του Δημοσίου και εφόσον δεν

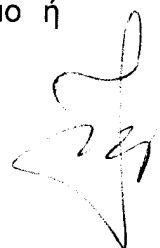
υπάρχουν σε ανεγειρόμενα ή αγοραζόμενα για το σκοπό αυτόν και μέχρις ανεγέρσεως ή αγοράς σε κτίρια που μισθώνονται (άρθρο 1), κατά κανόνα ύστερα από τη διενέργεια μειοδοτικού διαγωνισμού (άρθρο 3§1) και κατ' εξαίρεση στις ρητώς προβλεπόμενες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και η περίπτωση που το προς μίσθωση ακίνητο είναι ιδιοκτησίας ανώνυμης εταιρείας της οποίας η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει στο Δημόσιο (άρθρο 3§2 περ. β'). Στην έννοια της δημοσίας υπηρεσίας εμπίπτει αναμφισβητήτως και η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), δεδομένου ότι, ανεξαρτήτως της αυτοτέλειας και ανεξαρτησίας της, στερείται νομικής προσωπικότητας και σκοπόν έχει τον προσδιορισμό, τη βεβαίωση και την είσπραξη των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημοσίων εσόδων (άρθρο 1 ν. 4389/2016).

2. Με το άρθρο 12 του ν. 2636/1998 (Α' 198) συστάθηκε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ανώνυμη εταιρεία αξιοποίησης περιουσίας του ΕΟΤ» (§1), η οποία λειτουργούσε χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, διεπόμενη από τις διατάξεις του νόμου αυτού και συμπληρωματικώς από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (§2). Στη συνέχεια, με το άρθρο 9§4 του ν. 2837/2000 (Α'178) η εν λόγω εταιρεία μετονομάσθηκε σε «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Ανώνυμη Εταιρεία» και το σύνολο των μετοχών της περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο ατελώς και χωρίς αντάλλαγμα, με την πρόβλεψη ότι συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου σε αυτήν δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι κατώτερη από το 51% του μετοχικού κεφαλαίου. Τέλος, με την κ.υ.α. 116Δ6 Α/1162069/ΕΞ2011/2011 (Β' 2779/2-12-2011), η προαναφερθείσα τελευταία εταιρεία μετονομάσθηκε σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Ανώνυμη εταιρεία» (ΕΤΑΔ ΑΕ), στην οποία συγχωνεύθηκε και η «Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου Ανώνυμη Εταιρεία» (ΚΕΔ ΑΕ). Η ΕΤΑΔ ΑΕ δεν είχε την κυριότητα επί των ακινήτων του Δημοσίου και του ΕΟΤ, την οποία άλλωστε δεν είχε ούτε η ΚΕΔ ΑΕ, αλλά τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευσή τους (άρθρο 13 ν. 2636/1998).

3. Με το άρθρο 5 της εν λόγω κ.υ.α. είχε ορισθεί ότι, «από την έναρξη ισχύος της, οι αρμοδιότητες της ΚΕΔ Α.Ε., αναφορικά με: (α) και (β) την επιλογή των καταλλήλων εκ των ακινήτων του Δημοσίου για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των Δημοσίων πολιτικών και στρατιωτικών υπηρεσιών (περίπτωση γ' του άρθρου 2 του ν. 973/1979), μεταφέρονται και προστίθενται στις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου

Οικονομικών και ασκούνται από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων, η οποία λαμβάνει και πλήρες αντίγραφο της βάσης δεδομένων και του τηρούμενου στην ΚΕΔ Α.Ε. μητρώου περιουσίας, το οποίο εφεξής τηρείται στην ΕΤΑΔ Α.Ε., εντός ενός μηνός από την έναρξη ισχύος της παρούσας».

4. Με το ν. 3986/2011 (Α' 152) συνεστήθη ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ΑΕ» (ΤΑΙΠΕΔ), με μετοχικό κεφάλαιο που καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο και με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων ν.π.δ.δ. ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ν.π.δ.δ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων (άρθρο 1§1). «Στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα: α) Κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιρειών από αυτές που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α' 247), καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου β) Περιουσιακής φύσεως δικαιώματα εμπράγματα δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, αποκλειστικής ή μη κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995, καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου, ή ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.» (άρθρο 2§4). Η μεταβίβαση χωρεί με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) που προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν. 3049/2002 (άρθρο 2§5), χωρίς δικαίωμα αναμεταβιβάσεως στον προηγούμενο κύριο ή δικαιούχο (άρθρο 2§7).

5. Μετέπειτα, με το ν. 4389/2016 (Α' 94) συνεστήθη η «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» (άρθρο 184§1), η οποία αποκτά νομική προσωπικότητα από την καταχώριση του καταστατικού της στο ΓΕΜΗ (184§2) και δεν ανήκει στο δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (άρθρο 184§4), αλλά το μετοχικό κεφάλαιο καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο (187§1) και οι μετοχές είναι μη μεταβιβάσιμες (187§2). «Η Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, ειδικό δημόσιο σκοπό, συνιστάμενο στη διαχείριση και αξιοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων προκειμένου να: (α) συνεισφέρει πόρους για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και β) συμβάλει στην απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ν. 4336/2015 (Α' 94)» – άρθρο 185§1). Από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της ως άνω εταιρείας, άμεσες θυγατρικές της ως άνω εταιρείας είναι τόσο το ΤΑΙΠΕΔ όσο και η ΕΤΑΔ ΑΕ (188§1 περ. β' και γ'), οι οποίες διαχειρίζονται κεχωρισμένως τα περιουσιακά τους στοιχεία (188§3 εδάφιο πρώτο). «Η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου των μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ μεταβιβάζεται από το Ελληνικό Δημόσιο, άνευ ανταλλάγματος στην Εταιρεία δυνάμει του ίδιου νόμου. Το ΤΑΙΠΕΔ εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3986/2011 (Α' 152)» - (188§6). Επίσης, «η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου των μετοχών της ΕΤΑΔ ΑΕ μεταβιβάζεται από το Ελληνικό Δημόσιο άνευ ανταλλάγματος στην Εταιρεία δυνάμει του ίδιου νόμου. Η ΕΤΑΔ εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του ν. 2636/1998» (Α'198) – 188§7).

6. Περαιτέρω, στον ίδιο νόμο (4389/2016) και δη στο άρθρο 196 αυτού ορίσθηκε, πλην άλλων, ότι η κυριότητα και νομή όλων των ακίνητων περιουσιακών στοιχείων τα οποία ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο και τα διαχειρίζεται η ΕΤΑΔ ΑΕ σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και όλων των ακινήτων του ΤΑΙΠΕΔ, μεταβιβάζονται αυτομάτως στην ΕΤΑΔ ΑΕ χωρίς αντάλλαγμα, με ωρισμένες ρητώς προβλεπόμενες εξαιρέσεις (αιγιαλοί, πράγματα εκτός συναλλαγής κλπ) – 196§§ 4 και 7). «Σκοπός της ΕΤΑΔ είναι να αξιοποιεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, με κάθε πρόσφορο μέσο, τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία που περιέρχονται στην κυριότητά της δυνάμει του παρόντος νόμου, τα περιουσιακά στοιχεία τη διαχείριση των οποίων έχει αναλάβει από άλλα

νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και από δημόσιες επιχειρήσεις το μετοχικό κεφάλαιο των οποίων κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το Ελληνικό Δημόσιο» (196§1). Συναφώς προς ταύτα, στον ίδιο νόμο, ορίσθηκε, πλην άλλων, ότι η ΕΤΑΔ ΑΕ μπορεί να μετέρχεται όλες τις μεθόδους που κρίνονται κατάλληλες προκειμένου, κατά τρόπο επαγγελματικό, να διαχειρίζεται, να διατηρεί, να αυξάνει την αξία και να αξιοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία και να επιτυγχάνει το σκοπό της (201§1), συμπεριλαμβανομένης και της εκμισθώσεως περιουσιακών της στοιχείων (201§3).

7. Υπό τα ως άνω δεδομένα, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι το άρθρο 3§2 περ. β' του ν. 3130/2003 τυγχάνει εφαρμογής για την εκμίσθωση ακινήτου από την ΕΤΑΔ ΑΕ για τη στέγαση υπηρεσιών της ΑΑΔΕ και εν προκειμένω της Φορολογικής και Τελωνειακής Ακαδημίας, υπό την εξυπακουόμενη προϋπόθεση ότι το ακίνητο περιήλθε, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, και ανήκει στην κυριότητα της ΕΤΑΔ ΑΕ [και συνακολούθως δεν τυγχάνουν εφαρμογής τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της κ.υ.α. 116Δ6Α/1162069/ΕΞ2011/2011 (Β'2779/2-12-2011) – βλ. ανωτέρω §III της παρούσης], ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι το σύνολο των μετοχών της τελευταίας μεταβιβάσθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.», δεδομένου ότι παρά τούτο, ως ήδη ελέχθη, η ΕΤΑΔ ΑΕ εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του ν. 2636/1998 και να αξιοποιεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και με κάθε πρόσφορο μέσον τα περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτήν, συμπεριλαμβανομένης και της εκμισθώσεώς τους.

Θεωρήθηκε
Αθήνα, 23-03-2017

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
και εισηγητής

Αλέξανδρος Καβαγιάννης
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ